

Omraade, hvilket jo er rimeligt nok. — Under Nr. 126 i Betænkningen har man henstillet til Ministeren paany at mindre Skoleraadene om Betingelserne for Anvendelsen af de Belsøb, der tilstilles dem til fattige Elever, saaledes at man ikke enten paa den ene Side forlanger Gjenmemgaelse af et længere fuldstændigt Kursus paa en Højskole for at faae 15 til 20 Rd. eller paa den anden Side forlanger, at de skulle præstere Bevis for at have været optagne paa en vis bestemt Skole, thi i begge Tilfælde, og navnlig i det sidste, vilde man være i Modstrid, ikke blot med Hensigten med Bevillingen, men ogsaa med, hvad Ministeren selv har indskærpet Skoleraadene. — Under Nr. 127 har man omtalt den med den tidligere anførte beslægtede Bevilling til videre Uddannelse for Folkehøjskolelærere og andre Lærere. Man er gaaet ind paa den ønskede Forhøielse af dette Belsøb i Erkjendelse af den Nytte, denne Bevilling gjør, og jeg tør tilføie i Erkjendelse af den Omhu, hvormed den anvendes; men man har troet at maatte ønske, at de Udgifter, man havde til Fortere Kursus for Lærere, ikke næsten ubelukkende indskrænktes til Sprog, kemi og tilbels Sang, som det hidtil har været Tilfældet, men at der ogsaa modtages Kursus i Historie for dem, der vare saaledes uddannede deri, at de kunne have særlig Nytte af et Ophold i Kjøbenhavn for f. Ex. at søge Rildestrifterne til bestemte Afsnit af vort Fædrelands og Nordens Historie, og at der ligeledes maatte kunne blive Kursus i Dansk. Det er Udvalget bekiendt, at disse Hensyn ikke have været aldeles ubelukkede, men man har troet, at ved en saadan Udvidelse i Bevillingen maatte disse Hensyn kunne tages noget mere i Betragtning. Der har været fremsat den Tanke i Udvalget, at det ogsaa kunde være ønskeligt, at der kunde gives uformuende Lærere nogle Bidrag til Afholdelsen af Udgifter ved de Sommerophold, som finde Sted af Lærere ved forskellige Højskoler, og som skulde have viist sig at være befrugtende for flere yngre Lærere i forskellige Retninger, idet haade ældre og yngre Lærere i Løbet af 14 Dage meddelte hinanden deres Erfaringer og Betragtninger over den Virksomhed, de ere kaldede til at varetage. Naaget dette Spørgsmaal overetelig kan have en vis Betydning og for tjener Uoverveelse, har Udvalget dog med Ministeren erkjendt, at det vistnok vilde være rigtigere, at denne Sag blev optagen noget mere selvstændigt, og at man ikke blandede den ind under det andet Forhold. Jeg henviser endelig til de anførte Tal i Betænkningen, hvor Trangen til den her omhandlede Bevilling nærmere godtgjøres. Der er til Sorø Akademi endnu et Ændringsforslag, nemlig om en lille Understøttelse til Enken efter Skovfoged Niels Olsen. Jeg nævner det kun, for at det kan være nævnet. Det er en Selvfølge, at Udvalget har tiltraadt det. Idet jeg gaar over til Beretningen om det lærde Skolevæsen, skal jeg strax henvisse til Betænkningens

Nr. 129, hvortil et Flertal denne Gang af 11 Medlemmer i Udvalget udtaler, at et Antal af 11 af den Slags Skoler, foruden Sorø Akademi, altsaa 12, er altfor stort for det Siemed, man der vil naa, selv om man ikke tør gaa saa vidt, som maaste enkelte af Udvalgets Medlemmer ikke vilde finde nogen Betænkning ved, ubelukkende at overlade den Undervisning, som fremmes ved de lærde Skoler, til privat Skolevirksomhed, og paa den anden Side finder man da ogsaa, at en saadan Fordeling af de betydelige offentlige Midler er noget ubillig mod de Dele af Befolkningen og de Egne af Landet, som ikke ligge de lærde Skoler nær. Jeg skal ikke opholde mig længe ved denne Betragtning; man forstaar, hvad der ligger deri, og naaget jeg ikke har stort Haab om, at den høitagtede Minister vil slutte sig til denne Betragtning og paa Grund af den love i den nærmeste Fremtid at komme med et Forslag om Nedlægelsen af flere lærde Skoler, har det dog, haaber jeg, sin Betydning, at en saa stor Del af Folkethingets Finansudvalg har sluttet sig om denne Tanke. Man har søgt Oplysning om, hvorledes det hænger sammen med, hvad der af og til er kommet frem om Oprettelsen af private Forberedelsesklasser, især ved de lærde Skoler. Da man vedtog Loven om Undervisningen i de lærde Skoler, mente man, at det vilde støtte den private Virksomhed, fæstne den og paa forskellige Steder gjøre det muligt for den private Virksomhed, der har fat sig et høiere Formaal end Almueundervisningen, at den ved Siden deraf ogsaa kunde forberede til Optagelse i de lærde Skoler. Denne Hensigt bliver forstyrret, naar der paa forskellige Steder oprettes saadanne Forberedelsesklasser ved de lærde Skoler; thi det er ikke unaturligt, om Forældre frygte for eller tro, at disse Lærere, om de end ikke i og for sig ere dygtigere Lærere end de andre, dog vilde være bedre i Stand til at forberede deres Børn i den Retning paa den Maade, som vil passe med Skolens Stjerner, naar de kom ind i Skolen, og Forældrene kunne dernæst ogsaa have den Tro, at naar Læreren saaledes blev bekjendt med Børnene forinden, det da vilde være lettere for dem at faae Afgang til Stipendier eller deslige. Dette er ogsaa antydet i en lille Betænkning, man har set om denne Sag, idet det nemlig i den hedder, at Ministeren har stillet i Udsigt, at Eleverne kunde itrag faae Stipendier, naar de indtraadte i Skolen, hvortil en Rector svarede, at dette dog kun væsentlig vilde komme dem til Gode, hvem Lærerne kjendte nøiere, og deri ligger — forekommer det mig — en Antydning af, at det fortrinnsvis vil komme dem til Gode, der ere optagne i disse private Forberedelsesklasser. Blev nu dette almindeligt, og bliver det navnlig almindeligt, at disse bestyres af Skolernes Lærere, ved jeg snart ikke, hvad vi have vundet ved en saadan Ordning som Skolelovens. (En Stemme: Ikke Meget!). Nei det er vist